

Modulul: Cadrul Legal pentru înregistrarea și funcționarea
unei afaceri

Marketing

Ce este antreprenoriatul?

1. Ce este antreprenoriatul

Antreprenoriatul este definit la nivelul UE ca un vector esențial pentru creșterea economică și apariția de noi locuri de muncă, având în vedere că asigură înființarea de întreprinderi/firme, deschide noi piețe și stimulează competitivitatea.

Întreprinderea este o *formă de organizare a unei activități economice, autorizată potrivit legilor în vigoare să facă activități de producție, comerț sau prestări de servicii, în scopul obținerii de venituri, în condiții de concurență; sunt societăți cooperative, persoane fizice autorizate, întreprinzători titulari ai unei întreprinderi individuale și întreprinderile familiale, autorizate potrivit dispozițiilor legale în vigoare, să desfășoare activități economice.*

De ce se pune accentul pe antreprenoriat?

- întreprinderile mici și mijlocii asigură aproximativ 70% din locurile de muncă disponibile;
- doar 10% dintre cetățenii europeni sunt antreprenori, în timp ce 45% declară că și-ar dori să aibă propria afacere (marea majoritate a întreprinderilor mici sunt microîntreprinderi care angajează mai puțin de 10 persoane).

Antreprenorul - o persoană cu simțul afacerilor care are abilitatea de a transforma o idee bună într-o afacere profitabilă.

Antreprenoriat este activitatea de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă de venituri. Munca efectuată conform contractului (acordului) de muncă încheiat nu este considerată antreprenoriat.

Republica Moldova

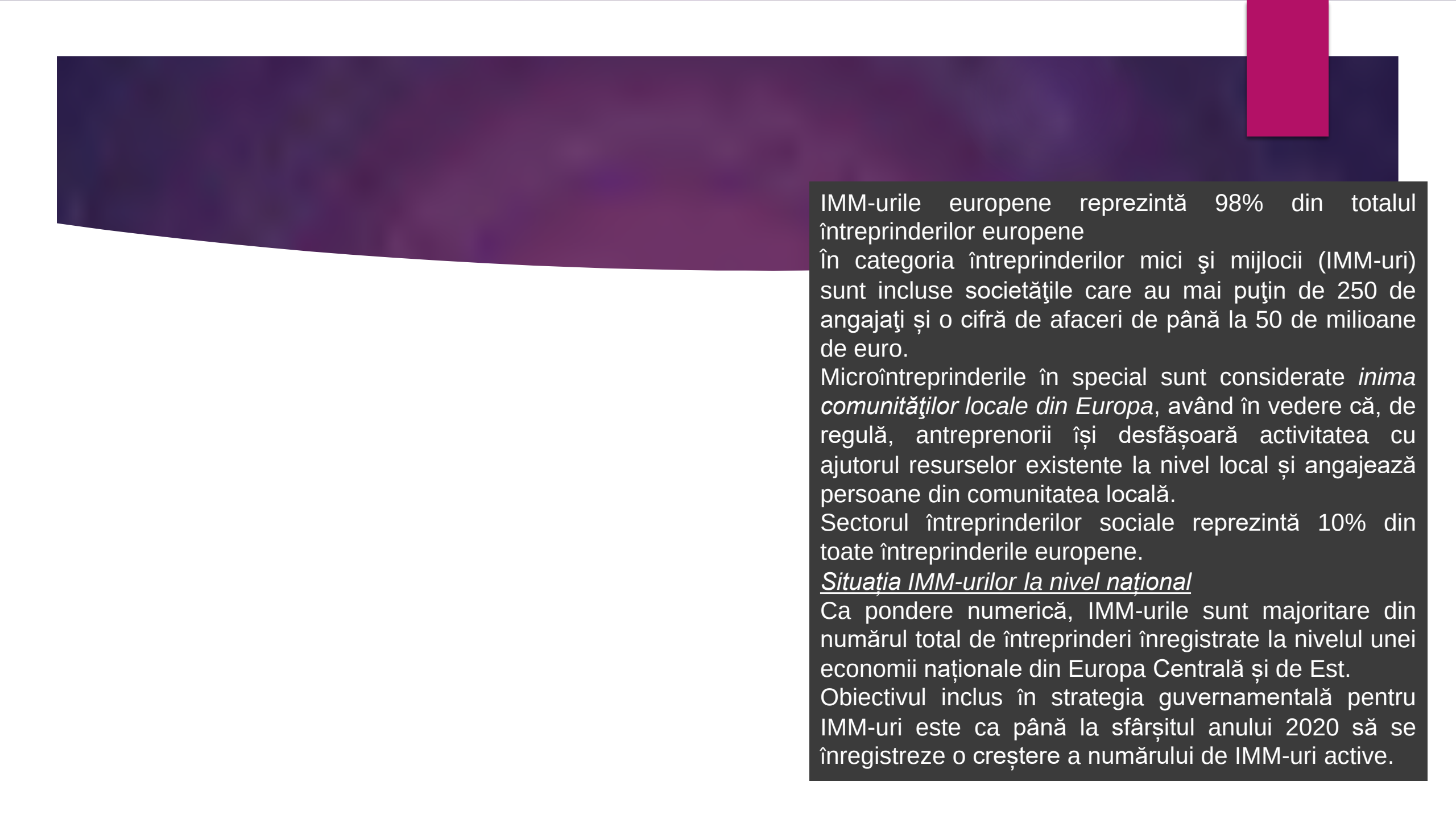
PARLAMENTUL

LEGE Nr. 845

din 03-01-1992

cu privire la antreprenoriat și întreprinderi

IMM-urile europene reprezintă 98% din totalul întreprinderilor europene

În categoria întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) sunt incluse societățile care au mai puțin de 250 de angajați și o cifră de afaceri de până la 50 de milioane de euro.

Microîntreprinderile în special sunt considerate *inima comunităților locale din Europa*, având în vedere că, de regulă, antreprenorii își desfășoară activitatea cu ajutorul resurselor existente la nivel local și angajează persoane din comunitatea locală.

Sectorul întreprinderilor sociale reprezintă 10% din toate întreprinderile europene.

Situația IMM-urilor la nivel național

Ca pondere numerică, IMM-urile sunt majoritare din numărul total de întreprinderi înregistrate la nivelul unei economii naționale din Europa Centrală și de Est.

Obiectivul inclus în strategia guvernamentală pentru IMM-uri este ca până la sfârșitul anului 2020 să se înregistreze o creștere a numărului de IMM-uri active.

Motivația propriei afaceri între profit și pasiune

Motivele pentru care europenii demarează o afacere sunt dintre cele mai diverse, de la dorința de a fi propriul șef, de a face mai mulți bani, de a ieși din șomaj sau pentru că au o idee de afacere, până la scopuri precum acela de a-și crește calitatea vieții, de a-i ajuta pe cei din jur ori de a aduce o contribuție în societate.

Sondajele relevă că cele mai puternice trei motive de ordin general sunt: dorința de a face bani; faptul că întotdeauna și-au dorit o afacere proprie și dorința de a-și îmbunătăți calitatea vieții. Pe femei tind să le motiveze exemplele altor femei din cercul lor social (familie, prieteni).

În practică se poate constata că demararea unei afaceri pornește adesea de la o motivație ce are legătură cu decidenții guvernamentali. Mai exact, lipsa unor politici concrete în sprijinul șomerilor peste o anumită vârstă, pentru care reintegrarea în muncă este mai dificilă, îi determină pe aceștia să caute soluții alternative de angajare. Participarea la cursuri de antreprenoriat și apoi demararea propriei afaceri este o soluție în acest caz.

De asemenea, antreprenoriatul poate fi o soluție și pentru mamele care, după încheierea concediului post-natal nu au în grija cui să lase copiii. În lipsa unui sistem de creșe pentru copiii până la vârsta de trei ani/vârsta la care merg la grădiniță, antreprenoriatul poate fi o soluție bună.

Marketing

Forma de organizare juridică a afacerii

a. Cadru Normativ

Atât pentru înființarea cât și pentru a-și putea desfășura activitatea, întreprinderile mici și mijlocii trebuie să respecte regulile stabilite prin legislație. Printre acestea se numără legi ce vizează înființarea și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, comercializarea produselor și serviciilor de piață.

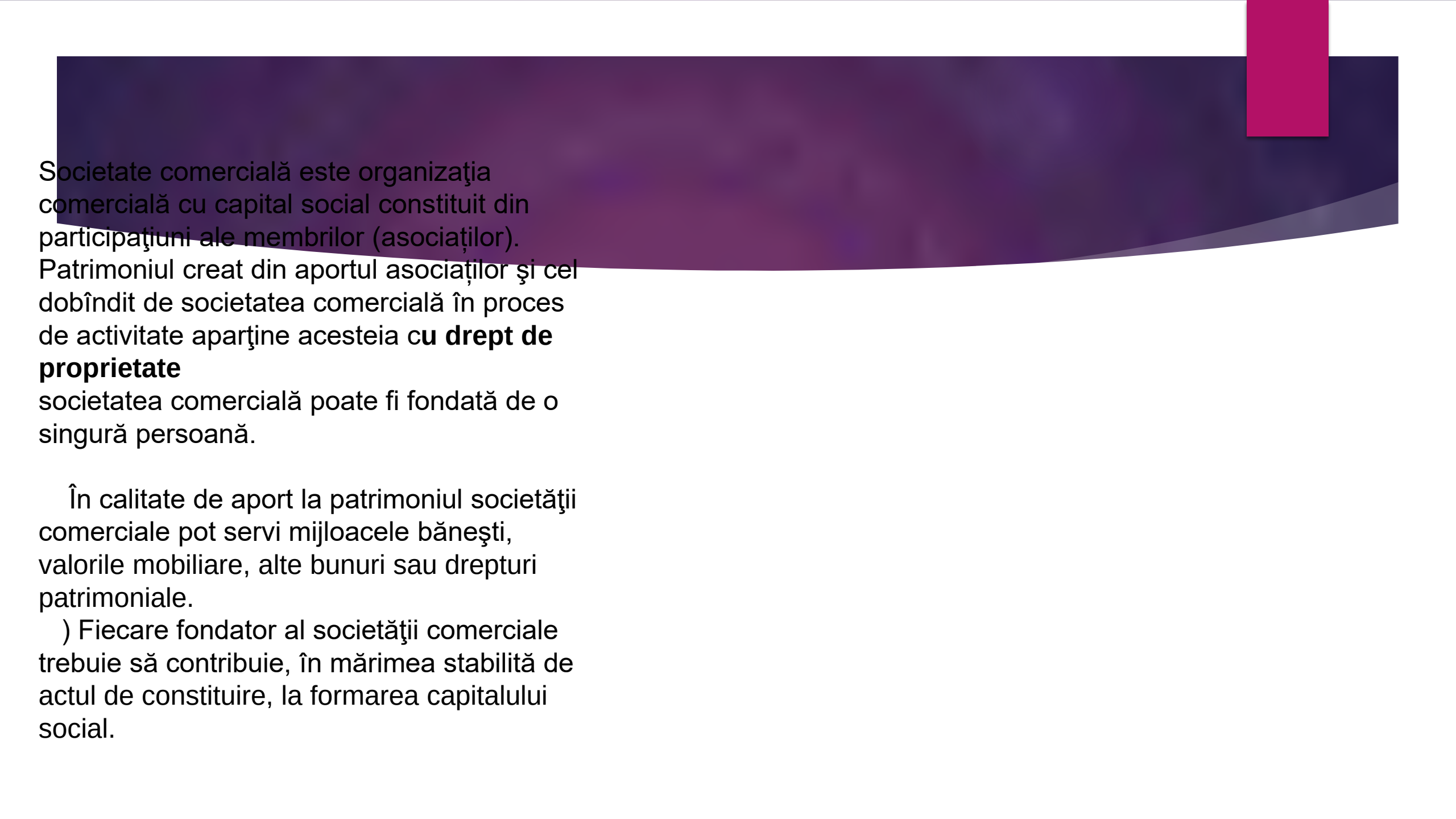
Pentru ca o persoană să poată demara o afacere, trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a împlinit vârsta de 18 ani, în cazul persoanelor fizice care solicită autorizarea, respectiv vârsta de 16 ani, în cazul membrilor întreprinderii familiale;
- nu a săvârșit fapte sancționate de legile financiare, vamale și cele care privesc disciplina financiar-fiscală, de natura celor care se înscriu în cazierul fiscal;
- are un sediu profesional declarat;
- declară pe propria răspundere că îndeplinește condițiile de funcționare prevăzute de legislația specifică în domeniul sanitar, sanitar-veterinar, protecției mediului și al protecției muncii.

b. Condiții preliminare demarării unei afaceri

Societatea comercială poate fi constituită sub formă de

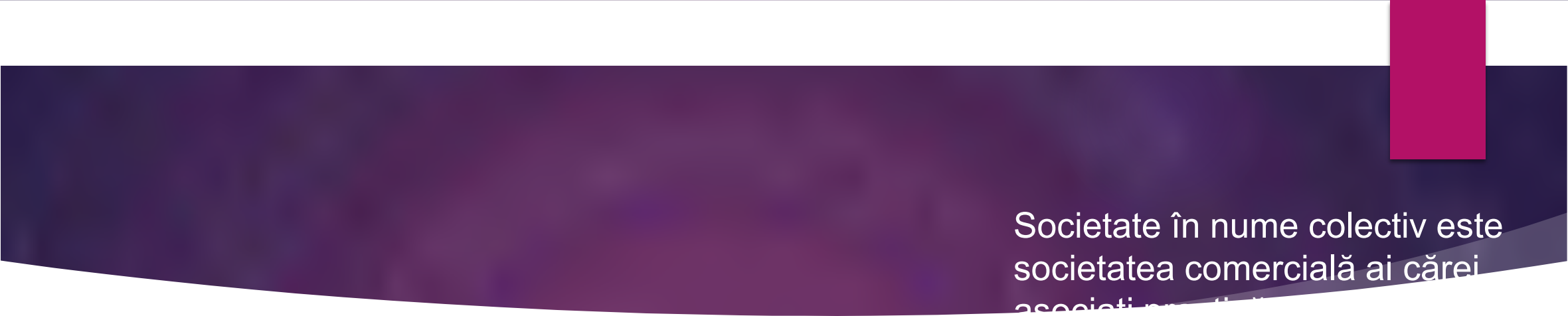
- ✓ societate în nume colectiv,
- ✓ de societate în comandită,
- ✓ de societate cu răspundere limitată
- ✓ societate pe acțiuni.

Societate comercială este organizația comercială cu capital social constituit din participațiuni ale membrilor (asociaților). Patrimoniul creat din aportul asociaților și cel dobândit de societatea comercială în proces de activitate aparține acesteia **cu drept de proprietate** societatea comercială poate fi fondată de o singură persoană.

În calitate de aport la patrimoniul societății comerciale pot servi mijloacele bănești, valorile mobiliare, alte bunuri sau drepturi patrimoniale.

) Fiecare fondator al societății comerciale trebuie să contribuie, în mărimea stabilită de actul de constituire, la formarea capitalului social.

Societate în nume colectiv este
societatea comercială ai cărei
asociați...

Societatea în comandită

Societate în comandită este societatea comercială în care, de rînd cu asociații care practică în numele societății activitate de întreprinzător și poartă răspundere solidară nelimitată pentru obligațiile acesteia (comanditați), există

unul sau mai mulți **asociați-finanțatori** (comanditari) care nu participă la activitatea de întreprinzător a societății și suportă în limita aportului depus riscul pierderilor ce rezultă din activitatea societății.

Persoana poate fi comanditat doar într-o singură societate în comandită.

Asociatul societății în nume colectiv nu poate fi comanditat în societatea în comandită.

Comanditul din societatea în comandită nu poate fi asociat al societății în nume colectiv.

ECONOM

COMMUNITY

COOPERATI

TEAMWORK

CREDIT UNIO

DEVELOPERS

CONTRIBUTES

CAPITAL

MEETING ROOM

CULTURAL

CONTROLLED

ASSOCIATION

PRINCIPLE

OWNED

COOPERATIVE

GROUP

FIRM

MUTUAL

CONSUMER

WEB

UNITARILY

PREFERENCES

BENEFIT

SCHEDULE

SERVICES

CULTURAL

SHARES

MEMBERS

CONTROL

PERSONS

WORKER

TOGETHER

Cooperativă este asociația benevolă de persoane fizice și juridice, organizată pe principii corporative în scopul favorizării și garantării, prin acțiunile comune ale membrilor săi, a intereselor lor economice și a altor interese legale.

Cooperativa de producție - înființată în scopul desfășurării în comun a activității de producție și a altei activități economice, bazate preponderent pe munca personală a membrilor ei și pe cooperarea cotelor de participare la capitalul acesteia.

Cooperativa de întreprinzător - care practică activități de întreprinzător, ce are scopul de a contribui la obținerea de către membrii săi a profitului.

sînt persoane juridice și răspund pentru obligațiile asumate cu patrimoniul lor. Membrii își asumă riscul pentru obligațiile cooperativei în limitele cotelor care le aparțin, iar dacă patrimoniul cooperativei este insuficient, poartă răspundere suplimentară cu averea lor personală

.

A close-up photograph of two hands holding a small white rectangular card. The card has the text 'S.R.L.' printed in a bold, dark blue, sans-serif font. The hands are positioned on the left and right sides of the card, with fingers visible. The background is a blurred image of a person wearing a white shirt and a dark tie.

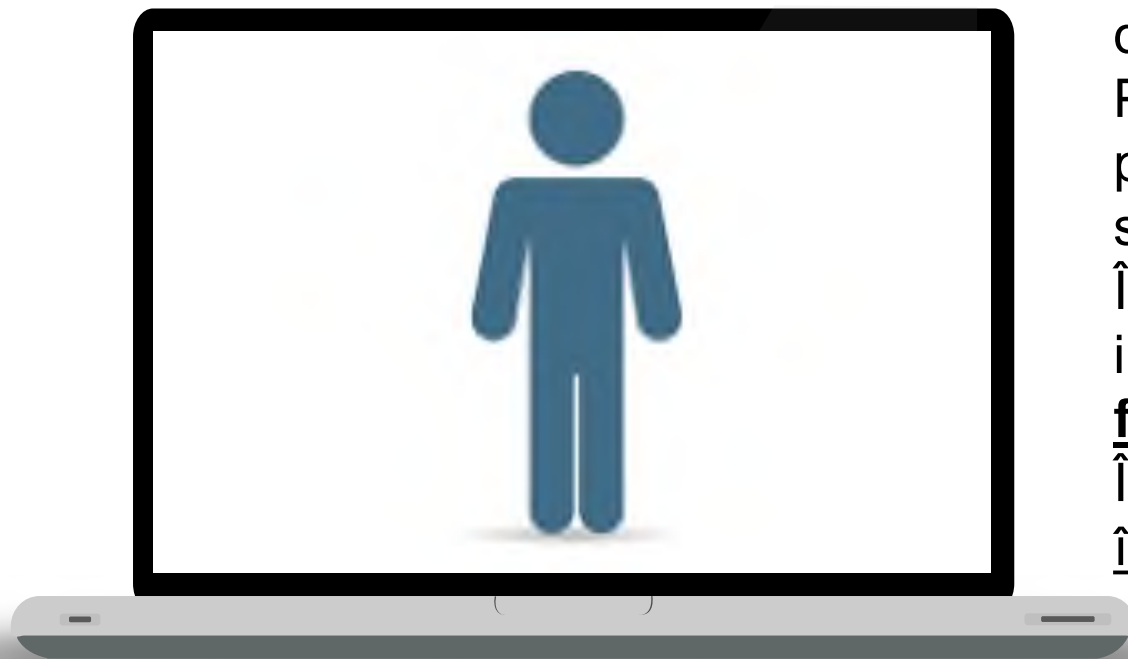
S.R.L.

Societatea cu răspundere limitată

Societatea cu răspundere limitată (denumită în cele ce urmează societate) este societatea comercială cu personalitate juridică al cărei capital social este divizat în părți sociale conform actului de constituire și ale cărei obligații sînt garantate cu patrimoniul societății.

Întreprindere individuală

Întreprindere individuală este întreprinderea care aparține cetățeanului, cu drept de proprietate privată, sau membrilor familiei acestuia, cu drept de proprietate comună.

Patrimoniul întreprinderii individuale se formează pe baza bunurilor cetățeanului (familiei) și altor surse care nu sînt interzise de legislație.

În agricultură există un singur tip de întreprindere individuală - **gospodăria țărănească (de fermier)**.

Întreprinderea individuală se echivalează cu întreprinzătorul individual

A hand with the index finger pointing upwards towards a button labeled 'S.A.'. The button is part of a row of four similar buttons, all with a light blue gradient and rounded corners. The background is a dark blue gradient.

S.A.

Societatea pe acțiuni

LEGE Nr. 1134
din 02-04-1997
privind societățile pe acțiuni*

Societate pe acțiuni este societatea comercială al cărei capital social este în întregime divizat în acțiuni și ale cărei obligații sînt garantate cu patrimoniul societății.

Patrimoniul societății se constituie ca rezultat al plasării acțiunilor, al activității sale economico-financiare și în alte temeuri prevăzute de legislație.

posedă cu drept de proprietate bunuri care sînt separate de bunurile acționarilor
este în drept să acorde și să atragă împrumuturi în conformitate
răspunde pentru obligațiile sale cu întregul patrimoniu ce îi aparține cu drept de proprietate.

nu răspunde pentru obligațiile acționarilor săi

Acționarii nu răspund pentru obligațiile societății și suportă riscul pierderilor în limita valorii acțiunilor ce le aparțin.

Impozite și Taxe

- ▶ **Sistemul fiscal** al Republicii Moldova reprezintă totalitatea impozitelor și taxelor, a principiilor, formelor și metodelor de stabilire, modificare și anulare a acestora, prevăzute de prezentul cod, precum și totalitatea măsurilor ce asigură achitarea lor.
- ▶ **Impozitul** este o plată obligatorie cu titlu gratuit, care nu ține de efectuarea unor acțiuni determinate și concrete de către organul împuternicit sau de către persoana cu funcții de răspundere a acestuia pentru sau în raport cu contribuabilul care a achitat această plată.
- ▶ **Taxa** este o plată obligatorie cu titlu gratuit, care nu este impozit.

1. CONȚINUTUL ȘI ROLUL IMPOZITELOR

Impozitul reprezintă prelevarea obligatorie a unei părți din venitul și/sau averea unei persoane fizice și juridice fără contraprestație imediată sau directă și nerambursabilă pentru satisfacerea intereselor de ordin general.

Taxa reprezintă suma de bani plătită de o persoană fizică sau juridică de regulă pentru serviciile prestate acesteia de către un agent economic, o instituție publică sau un serviciu public.

Trăsăturile impozitului:

- caracterul obligatoriu
- caracterul nerambursabil
- absența contraprestației directe

Rolul impozitelor se manifestă pe trei planuri:

- *pe plan financiar*, în sensul că impozitele constituie modul principal de procurare a resurselor bănești necesare acoperirii cheltuielilor publice.
- *pe plan economic*, rolul se manifestă prin intermediul măsurilor pe care acesta le ia de a interveni în activitatea economică cu ajutorul impozitelor.
- *pe plan social*, avem rolul de distribuire a unei părți din PIB.

ELEMENTELE IMPOZITULUI

- **Subiectul** impozitului este persoana fizică sau juridică obligată prin lege la plata impozitului.
- **Suportatorul** (destinatarul) impozitului este persoana care suportă în mod efectiv impozitul.
- **Obiectul** impunerii îl reprezintă materia supusă impunerii.
- **Sursa** impozitului arată din ce anume se plătește impozitul.
- **Unitatea de impunere** reprezintă unitatea de măsură care exprimă dimensiunea obiectului impozabil.
- **Cota** impozitului reprezintă impozitul aferent unei unități de impunere.
- **Asieta** reprezintă totalitatea măsurilor care se iau de către organele fiscale în legătură cu fiecare subiect impozabil, pentru identificarea obiectului impozabil, stabilirea mărimii materiei impozabile și determinarea impozitului datorat statului.
- **Termenul de plată** indică data până la care impozitul trebuie achitat statului.

PRINCIPIILE IMPUNERII

(se referă la un set de reguli de care trebuie să se țină seama în stabilirea și perceperea impozitelor)

Au fost formulate pentru prima dată de Adam Smith în lucrarea sa *Avuția Națiunilor* (1776):

- ▶ **Principiul justeții impunerii**- contribuabili trebuie să fie impuși în funcție de mărimea venitului sau averii acestora.
- ▶ **Principiul certitudinii impunerii**- mărimea obiectului impozabil, termenul și locul de plată trebuie să fie certe, pentru a putea fi cunoscute și respectate de contribuabil.
- ▶ **Principiul comodității impunerii**- impozitul trebuie să fie perceput în timpul și la locul cel mai convenabil pentru contribuabil.
- ▶ **Principiul randamentului impunerii**- impozitele trebuie să fie încasate cu minim de cheltuială din partea statului și a contribuabilului.

Aceste principii au evoluat de-a lungul timpului și astăzi se întâlnesc în literatura de specialitate sub următoarea formă:

- **Principii de echitate fiscală** (echitate pe verticală și echitate pe orizontală);
- **Principii de politică financiară** (impozitele să aibă un randament ridicat, să fie stabile și elastice);
- **Principii de politică economică** (impozitele, taxele și contribuțiile sunt instrumente prin care se influențează comportamentul economic al contribuabililor);
- **Principii social-politice.**

CLASIFICĂRI ALE IMPOZITELOR ȘI TAXELOR

a) După trăsăturile de fond și de formă:

- Impozite directe,
- Impozite indirecte.

b) După obiectul impunerii:

- Impozite pe venit,
- Impozite pe avere,
- Impozite pe consum.

c) În funcție de scopul urmărit la introducerea lor:

- Impozite financiare,
- Impozite de ordine.

d) După frecvența realizării lor:

- Impozite permanente (ordinare),
- Impozite incidentale (extraordinare).

e) După instituția care le administrează:

- în state federale,
- în state unitare.

IMPOZITE DIRECTE

- ▶ **Impozitele directe** reprezintă forma cea mai veche de impunere. Ele s-au practicat și în orânduirile precapitaliste, însă o extindere și o diversificare mai mare au cunoscut abia în capitalism.
- ▶ **Impozitele directe** au caracteristic faptul că se stabilesc nominal în sarcina unor persoane fizice sau juridice, în funcție de veniturile sau averea acestora, pe baza cotelor de impozit prevăzute în lege. Ele se încasează direct de la subiectul impozitului la anumite termene dinainte stabilite.

Impozitele reale

- ▶ **Impozitele reale** se stabilesc în legătura cu anumite obiecte materiale (pământul, cladirile, fabricile, magazinele etc.), făcându-se abstracție de situația personală a subiectului impozitului.
- ▶ Ele mai sunt cunoscute și sub denumirea de **impozite obiective sau pe produs**, deoarece se așază asupra produsului brut al obiectului impozabil, fără a se face nicio legătură cu situația subiectului impozitului.
- ▶ **Exemple:** impozitul funciar, impozitul pe cladiri, impozitul pe activități industriale, comerciale și profesii libere, impozitul pe capitalul mobilier sau bănesc.

Impozitele personale

- ▶ **Impozitele personale se întâlnesc sub forma**
 - ▶ impozitelor pe venit și pe avere, în strânsă legătură cu situația personală a subiectului impozitului, motiv pentru care sunt cunoscute și sub denumirea de **impozite subiective**.
 - ▶ **Exemple:** impozite pe venitul persoanelor fizice sau juridice, impozite pe avere, impozite pe circulația averii sau impozite pe sporul averii.